Joensuun kaupungin lausunto Pohjois-Karjalan työllisyysalueen palvelusuunnitelmasta 2027

KH 09.11.2026 § 370
1679/00.01.02.05/2026

Pohjois-Karjalan työllisyysalueen lautakunta on pyytänyt kokouksessaan 8.10.2026 § 44 Pohjois-Karjalan työllisyysalueen kunnilta lausuntoa työllisyysalueen palvelussuunnitelmasta 10.11.2026 mennessä. Lausunnot tulee toimittaa Joensuun kaupungin kirjaamoon kirjaamo@joensuu.fi.

Työllisyysalueen vuoden 2027 palvelusuunnitelma sisältää työllisyysalueen lakisääteisten työvoimapalvelujen järjestämistä, hallintoa, palvelurakennetta, henkilöstöä, taloutta sekä työllisyyden ekosysteemin kehittämistä koskevat linjaukset. Palvelusuunnitelma perustuu kokemuksiin palvelujen nykytilasta sekä kehittämistarpeisiin ja vaikuttavuuden vahvistamiseen lähitulevaisuuden toimintaympäristössä.

Vuoden 2027 palvelusuunnitelmassa painotetaan erityisesti työttömyyden pitkittymisen ehkäisyä, passiivisen työttömyyden vähentämistä, nuorten ja maahanmuuttajien työelämäpolkujen nopeuttamista sekä työnantajalähtöisen työvoiman kohtaannon parantamista (PKTALK 10.9.2026 § 34). Tavoitteita tukevat uudet toiminnalliset mittarit ja palvelukokonaisuudet.

Palvelusuunnitelmaan sisältyy useita toiminnan kehittämistoimenpiteitä. Vuonna 2027 muun muassa käynnistetään uusi tehostarttipalvelu työnhaun alkuvaiheeseen, panostetaan digitaalisiin palveluihin sekä kehitetään työ- ja toimintakykyasiakkaille tarjottavia palveluita. Keskeisenä kehittämisen välineenä on ESR+-rahoitteinen TOIMI-hanke, joka kehittää maakunnallista välityömarkkinaympäristöä.

Palvelusuunnitelmassa linjataan myös työllisyysalueen toiminnan kehittämisestä asiakasprosessien ja prosessijohtamisen suuntaan. Tavoitteena on siirtyä uudistettuun toimintamalliin vuoden 2027 aikana sekä vahvistaa edelleen tiedolla johtamista ja vaikuttavuuden seurantaa.

Joensuun kaupungin lausunto:
Joensuun kaupunki esittää kommentit liittyen tavoitelinjauksiin ja kehittämistoimenpiteisiin, suunnitelman rakenteeseen sekä käsitteiden tarkentamiseksi.

1.Tavoitelinjaukset ja kehittämistoimenpiteet
Pohjois-Karjalan työllisyysalueen lautakunta on päättänyt toiminnan tavoitelinjauksiksi vuodelle 2027

1. maakunnan työllisyyden ja elinvoiman edistämisen
2. kuntalaisen työttömyyden pitkittymisen ehkäisemisen
3. passiivisen työttömyyden vähentämisen
4. nuorten ja maahanmuuttajien työelämäpolkujen nopeuttamisen
5. työnantajalähtöisen kohtaannon edistämisen.

Tavoitelinjaukset reagoivat tämänhetkisestä toimintaympäristöstä nouseviin haasteisiin. Työnantajalähtöisen kohtaannon ja työnvälityksen edistäminen on erityisen tärkeää.

Työllisyysalueen toiminnan ja johtamisen kehittämistä prosessijohtamisen suuntaan pidetään erittäin tavoiteltavana, jotta asiakkaiden palvelupolut sujuvoituvat. Muutoksen ensisijaisina tavoitteina tulee olla asiakkaiden saama hyöty, merkittävä palvelujen vaikuttavuuden kasvu sekä työttömyyden kustannusten väheneminen nykytilanteeseen verrattuna.

2. Palvelusuunnitelman rakenne

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä 380/2023 määrittelee työvoimapalvelujen perustehtävät sekä henkilö- ja työnantaja-asiakkaille tarjottavat vähimmäispalvelut. Lain ensimmäisen luvun toisessa pykälässä määriteltyjä palveluja ovat työnvälitys, tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut, valmennus, työvoimakoulutus ja muutosturvakoulutus. Julkisiin työvoimapalveluihin kuuluvat myös henkilöasiakkaan palveluprosessiin liittyvät asiantuntija-arvioinnit, koulutus- ja työkokeilut, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu sekä työnantajalle ja henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset.

Pohjois-Karjalan työllisyysalue hoitaa kuntien kesken laaditun sopimuksen perusteella työvoimapalvelulaissa kunnille määriteltyjä tehtäviä.

Työvoimapalvelulain palveluvalikossa nostetaan ensimmäiseksi työnvälitys. Luku viisi käsittelee kokonaisuudessaan työnvälitystä ja työnhakuvelvollisuutta. Tavoitelinjauksena on lisäksi työnantajalähtöisen kohtaannon edistäminen. Lain ja tavoitelinjauksen voi näin ollen lukea korostavan työnvälitystä työvoimapalvelujen perustehtävänä.

Työvoimapalvelulakiin ja palvelusuunnitelman linjaukseen viitaten voisi työnvälitystä harkita nostettavaksi keskeisempään osaan palvelusuunnitelmassa ja sellaisen otsikon alle, että se linkittyisi myös työnhakija-asiakkaaseen. Palveluita voisi jatkossa harkita nostettavaksi kokonaisuudessaan vahvemmin suunnitelman keskiöön.

3. Tarkennusehdotukset käsitteisiin

Kotoutumista edistävien palvelujen osalta on tärkeää käyttää täsmällisiä termejä sekä sanastoa, joka tukee työelämän vastaanottavuutta ja osallisuutta. Maahanmuuttajapalvelut on melko yleinen termi, joka viittaa usein maahanmuuttoon ilmiönä sekä siihen liittyviin linjauksiin ja tilastoihin.

Kun ulkomailta muuttanut asettautuu kuntaan, hänestä tulee kuntalainen kaikille kuntalaisille kuuluvine velvollisuuksineen ja oikeuksineen. Maahanmuutto elämänvaiheena jää taka-alalle. Kotoutuakseen ja pystyäkseen toimimaan itsenäisesti, ulkomailta muuttanut henkilö tarvitsee etenkin alkuvaiheessa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, tukea suomen kielen oppimiseen sekä palveluihin pääsemiseen. Näihin tarpeisin vastataan asettautumista ja kotoutumista tukevilla palveluilla.

Joensuun kaupunki esittää, että palvelusuunnitelmassa käytetään termiä kotoutumista tukevat palvelut maahanmuuttajapalvelujen sijaan. Asettautumisen ja kotoutumisen tukeminen kuvaavat täsmällisemmin palvelun luonnetta ja tavoitteita.

Termi "kotoaika" on ollut kotoutumista tukevien palvelujen parissa työskentelevien käytössä vakiintuneesti. Kotoutuminen on kuitenkin yksilön oma sisäinen prosessi, jonka kestoa ei voi yksilön ulkopuolelta määritellä tai määrätä. Termi ”kotoaika” saattaa myös ohjata palvelujen tarjontaa kapeammaksi, kuin mikä on välttämätöntä. On tärkeää, että myös ulkomailta muuttaneen asiakkaan tarve tunnistetaan yksilöllisesti ja tarjotaan asiakkaalle laajasti ja tarvelähtöisesti kaikkia työnhakija-asiakkaalle tarkoitettuja palveluja.

Joensuun kaupunki esittää, että tilanteessa, jossa on tarve tunnistaa ja nimetä kotoutumista edistävien palvelujen asiakas, käytetään kotoutumislaissa käytettyä ja asiaa täsmällisemmin kuvaavaa ilmaisua ”asiakas, jolla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan” tai ”aika, jolloin henkilöllä on oikeus kotoutumissuunnitelmaan”.

Joensuun kaupunki suosittelee lisäksi, että kunnan itse tuottamista työllisyyttä edistävistä palveluista käytettäisiin nimeä ”täydentävät palvelut” termin ”vapaaehtoiset palvelut” sijaan.

Valmistelija: hallintopalvelut

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:
Kaupunginhallitus päättää

antaa Pohjois-Karjalan työllisyysalueen palvelusuunnitelmasta 2027 yllä kirjoitetun lausunnon.

Päätös:
Hyväksyttiin yksimielisesti.